

Het leren van leraren vanuit professionele concerns

Dr. Monika Louws

31 mei 2017

Universiteit
Leiden

ICLON

Bij ons leer je de wereld kennen

Groen als gras...

Erik geeft nu vier jaar les en is sinds dit jaar bezig met de universitaire lerarenopleiding (ICLON). In de opleiding merkt hij dat hij bepaalde

nieuwe dingen gaan toepassen op leskwaliteit dat er in de ruimte is leveren. Dat komt omdat hij, dat noemt, nu vooral product leveren, 'cijfers produceren'.

School is ingericht voor leerlingen om te leren en voor leraren om te werken, niet (vanzelfsprekend) voor leraren om te leren

Stagiair: ICLON-jaar is loodzwaar, een **year from hell**. Te weinig afstemming tussen opleiders, roosters & deadlines zijn pas laat bekend. Ik heb nog nooit zo hard gestudeerd,

na te bespreken.

En wie moet dit opzetten, kunnen docenten dat ook onderling?

Nee, beslist niet, dit moet de directie opzetten en er moet ook een vorm van controle komen (doen mensen het en hoe?).

kan ik al, e lezen, dat en ze dan ICLON leer weer

Begripsafbakening Leren van Leraren

- **Professionele ontwikkeling:** georganiseerd, doelgericht, ‘professioneler’, als onderdeel van beleid van onderwijsinstelling

(Guskey, 2003)

- **Professioneel leren:** zowel van georganiseerde als informele situaties, professionele groei, docent actieve rol

(Loughran, 2006; Nilsson, 2012; Webster-Wright, 2009)

- **Verschil?** de lerende bepaalt wat en hoe hij/zij leert van de aangeboden leermogelijkheden (‘affordances’)

(Billett, 2011; Day, 1999; Knowles, 1970; Merriam, 2001)

Zelfgestuurd leren -> professionele leerdoelen

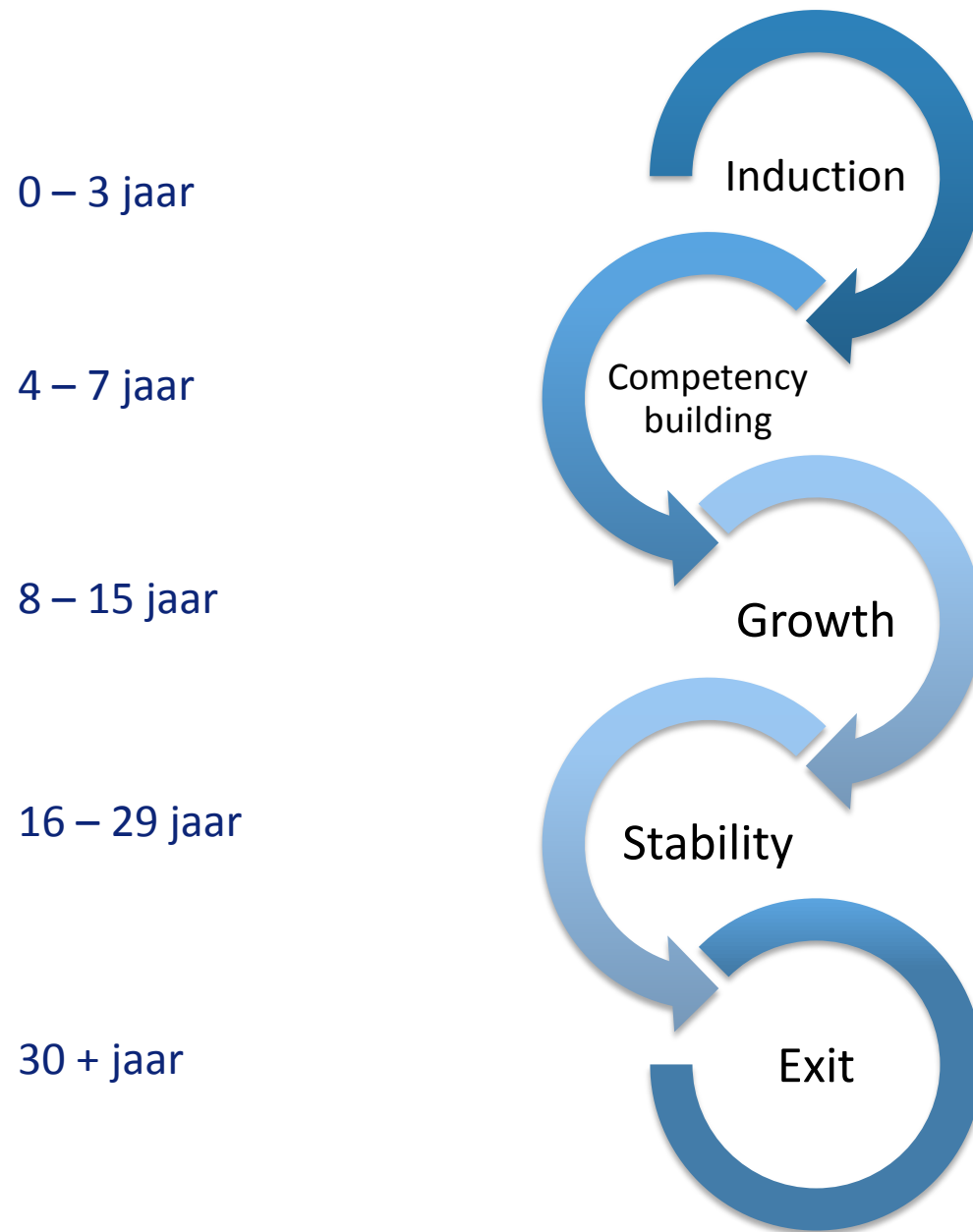
**Leraren aan het begin
van hun carrière**

**Leraren aan het eind
van hun carrière**

Professionele werkfasen

Day, Sammons, Stobart, Kington & Gu (2007),
Fessler & Christensen (1992), Huberman
(1993)

Professional life phase models

<i>Years</i>	Fessler & Christensen (1992)	Huberman (1993)	Day, et al. (2007)
0 – 3	Induction	Exploration: survival and discovery	Commitment: support and challenge
4 – 7	Competency building	Stabilization: professional commitment	Identity and efficacy in the classroom
8 – 15	Enthusiastic & growing	Experimentation and diversification	Managing changes in role and identity: growing tensions and transitions
16 – 29	Career frustration / Career stability	Reassessment / Conservatism	Work-life tensions: challenges to motivation and commitment
30 +	Career wind-down/ Career exit	Serenity / Disengagement	Sustaining/ declining motivation: looking to retire

De eerste fasen – thematieken

Fase 1 - Inductie

- “Reality shock” of “Easy or painful beginnings”
- Op zoek naar comfortabele manier van lesgeven
- Socialisatie in de school, op zoek naar acceptatie
- Idealen conflicteren met realiteit

Fase 2 - Opbouwen van competenties

- Vormen van professionele identiteit en professionele commitment
- Consolidatie van lesgevende competenties
- Streven naar verbetering van lesgevende competenties
- Ontvankelijk voor nieuwe ideeën over lesgeven

Fuller (1969):

Self

f ->

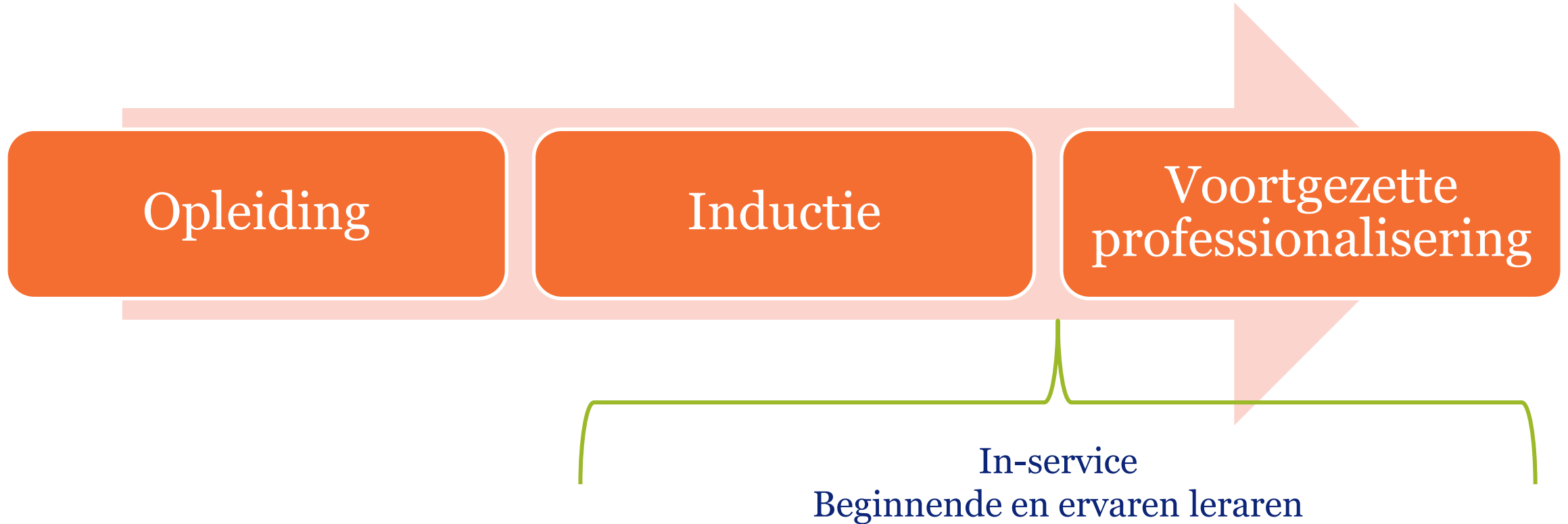
Instruction

> na

Impact

even en het leerproces van leerlingen

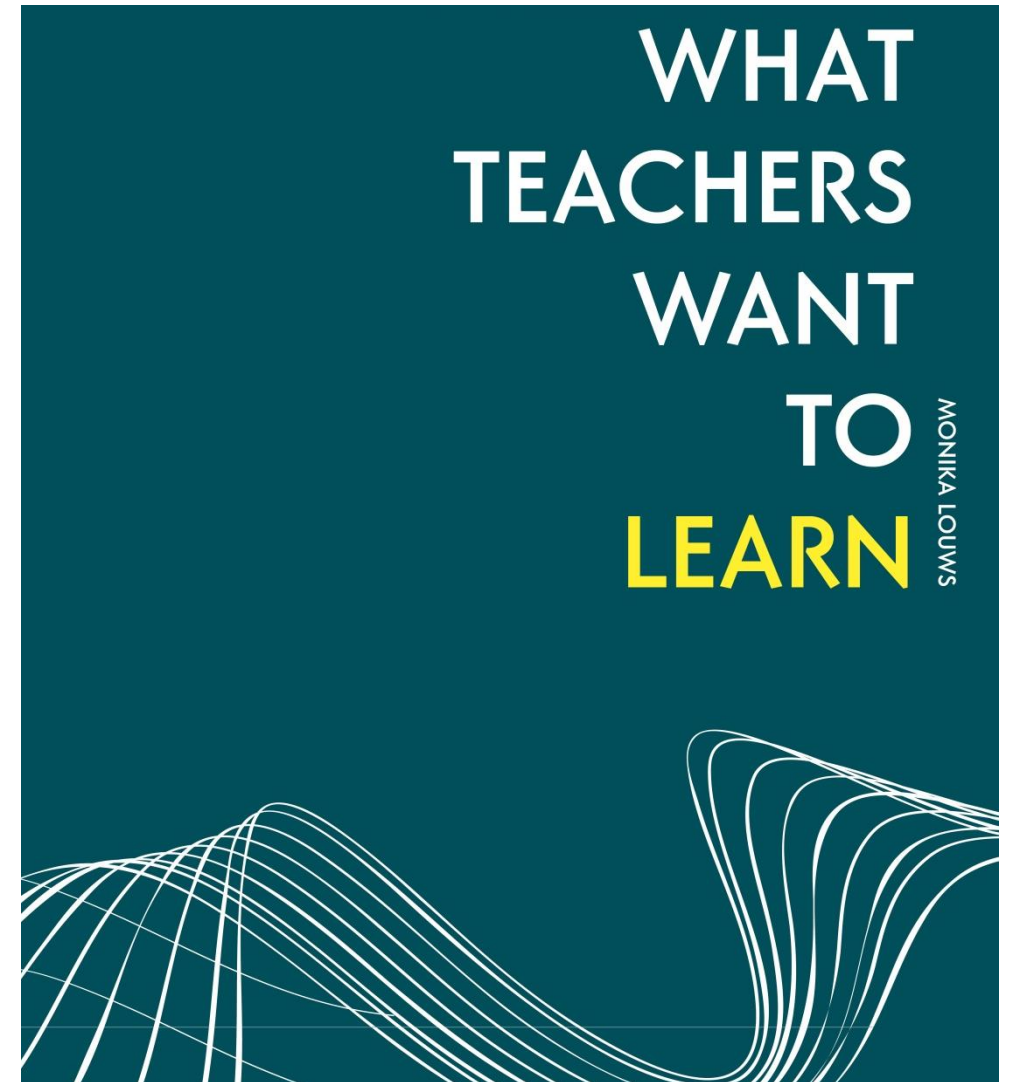
Professioneel leren continuüm

Onderzoeksvraag

Hoe kunnen professionele leerdoelen van leraren begrepen worden vanuit hun professional concerns, en hoe hangt dit samen met hun jaren leservaring?

Professionele concerns = de belangrijkste thematieken in het professionele leven van leraren waarvan we uit onderzoek weten dat deze variëren voor leraren uit verschillende professionele werkfasen (Fuller, 1969; Huberman, 1993)

Werkwijze

- 15 docenten van 1 havo/vwo school

Jaren ervaring	Aantal docenten	Vakgebied*	Aantal docenten	Aantal vrouwen	Aantal mannen
0-3	3	Alfa	7	7	8
4-7	3	Bèta	5		
8-15	4	Gamma	2	Eerstegraads	Tweedegraads
16-29	3	Anderszins	2	10	5
30+	2				

- Interviews voorafgegaan door langdurig schoolbezoek (4 maanden)

Interview 1: leerdoelen “Wat wil je (nog) leren?”

Interview 2: kaartsorteertaak m.b.t. professionele concerns

Interview 3: member check

- Analyse: mate van coherentie tussen leerdoelen (interview 1) en geselecteerde kaarten (interview 2)

Kaartentaak over professional concerns

Vraag: Wat speelt *op dit moment* een belangrijke rol in je werk?

Nieuwe uitdagingen

Balans werk-privé

Fuller's concerns

Self

Instruction

Impact

Leerdoelen vanuit professionele concerns

1. leren omdat het iets is wat **altijd belangrijk** is om over te leren
2. leren voor **professionele groei** en verdere **verbetering** van vaardigheden
3. leren om je **werk te managen**

Relatie met jaren leservaring

	“Altijd belangrijk”	Professionele groei en verbetering	Werk managen
Beginnende (0 - 6)			
Ervaren (7 - 19)			
Zeer ervaren (20+)			

Relatie met jaren leservaring

	“Altijd belangrijk”	Professionele groei en verbetering	Werk managen
Beginnende (0 - 6)	<i>Sterke verbondenheid met school</i>	<i>a) Herstellen verstoorde relatie met leerling b) Ambitie: ik wil een excellente docent worden</i>	<i>Het bewaken van mijn grenzen is voorwaarde om mezelf te ontwikkelen tot goede docent</i>
Ervaren (7 - 19)	<i>Het leerproces van leerlingen is je kerntaak</i>	<i>Iets nieuws beginnen: coachen nieuwe leraren</i>	<i>Voorkomen van een nieuwe burn-out</i>
Zeervaren (20+)	<i>Altijd goed contact houden met leerlingen</i>	<i>De laptop in de klas biedt mogelijkheden om mijn lesstof te verrijken en leerlingen meer te motiveren > ik weet alleen nog niet hoe</i>	<i>Mijn takenpakket zit overvol > leren ‘nee’ zeggen tegen nieuwe taken</i>

Implicaties uit mijn onderzoek

1. Ervaren en zeer ervaren docenten die willen groeien/verbeteren > binnen interessegebied /niche

Voorbeeld doelen ervaren en zeer ervaren leraren:

- complexe en authentieke opdrachten in mijn onderwijs
- managementtaken
- toetsing en assessment
- curriculum ontwikkeling
- coaching van beginnende leraren
- begeleider rugzakleerlingen
- ICT en gaming in de klas

Implicaties uit mijn onderzoek

1. Ervaren en zeer ervaren docenten die willen groeien/verbeteren > binnen interessegebied /niche
2. Leraren noemen (continue) leerdoelen die te maken hebben met pedagogisch-didactische vaardigheden

Voorbeeld: Goede relatie met leerlingen onderhouden

Implicaties uit mijn onderzoek

1. Ervaren en zeer ervaren docenten die willen groeien/verbeteren > binnen interessegebied /niche
2. Leraren noemen (continue) leerdoelen die te maken hebben met pedagogisch-didactische vaardigheden
3. Het (leren) managen van je werk is niet alleen voor beginners een issue

Erik (4 jaar ervaring) *“het bewaken van mijn grenzen is voor mij voorwaardelijk om me te kunnen ontwikkelen tot een goede leraar”*

Ik moet leren ‘nee’ zeggen. Tegen alle dingen die mij gevraagd worden of soms opgelegd worden om die kwaliteit te bewaken. Want ik ben denk ik een gemakkelijk slachtoffer omdat ik alles leuk vind en dat had men hier op school denk ik al snel door dus ik ben in allerlei projecten terecht gekomen. Dus nee zeggen is voor mij heel erg belangrijk geworden.

Implicaties uit mijn onderzoek

1. Ervaren en zeer ervaren docenten die willen groeien/verbeteren > binnen interessegebied /niche
2. Leraren noemen (continue) leerdoelen die te maken hebben met pedagogisch-didactische vaardigheden
3. Het (leren) managen van je werk is niet alleen voor beginners een issue
4. Een leerdoel betekent nog niet dat leren plaats vindt

Implicaties uit mijn onderzoek

Casus Bart (19 jaar ervaring)

Leerdoel: Leren over curriculummanagement

Concreet: Voor HAVO-leerlingen een uitdagender curriculumaanbod Engels ontwikkelen en coördineren.

Akkoord van de schoolleiding, gaat dit samen met collega voorbereiden en ontwikkelen

En dan...

De vaksectie Engels ziet het niet zitten. Zij zijn niet betrokken bij de totstandkoming van dit besluit en zijn bang op te grote belasting op de sectie. Het plan wordt afgeschoten...

Implicaties uit mijn onderzoek

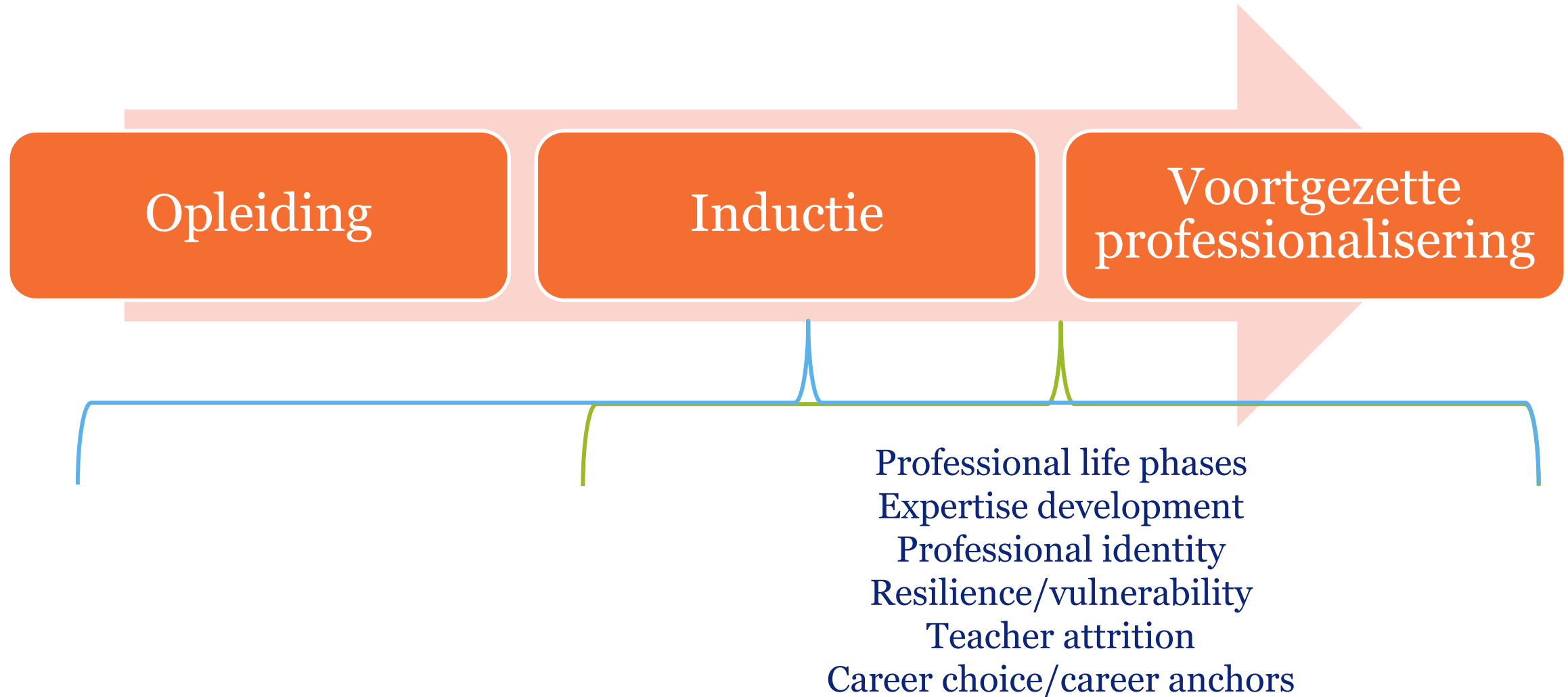
1. Ervaren en zeer ervaren docenten die willen groeien/verbeteren > binnen interessegebied /niche
2. Leraren noemen (continue) leerdoelen die te maken hebben met pedagogisch-didactische vaardigheden
3. Het (leren) managen van je werk is niet alleen voor beginners een issue
4. Een leerdoel betekent nog niet dat leren plaats vindt > onderhandeling binnen een schoolcontext

Discussievragen

1. Wat is het onderscheid tussen inductie en voortgezette professionalisering: wanneer noem je iemand geen beginnende docent meer?
2. Leren over werkmanagement > is dat ook professionalisering?
3. Hoe vinden (beginnende) docenten hun eigen interessegebied/specialiteit?
4. Hoe kun je in professionaliseringsbeleid rekening houden met verschillende professionaliseringsbehoeften?
5. Hoe leid je (beginnende) docenten op over 'onderhandelen' in een schoolcontext:

Van ik vind dit een goed idee ... naar ... iemand anders vindt dit een goed idee
... naar ... iedereen vindt dit een goed idee

Professioneel leren continuüm, what's next?

Bedankt voor uw aandacht

Universiteit
Leiden

m.l.louws@iclon.leidenuniv.nl
m.l.louws@uu.nl

ICLON

Bij ons leer je de wereld kennen